

נוסח לדיון בוועדת המשנה לתקנות לפי חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות ביום 22/3/2016
**תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות למקומות ציבוריים
קיימים שהם מוסדות להשכלה גבוהה ולשירותי השכלה גבוהה שהם נותנים) ,
התשע"ו-2016**

בתוקף סמכותי לפי סעיפים 19כט ו-19לא לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-
1998¹ (להלן – החוק), ולאחר התייעצות עם המועצה להשכלה גבוהה, נציבות שוויון זכויות לאנשים
עם מוגבלות ועם ארגונים העוסקים בקידום זכויותיהם של אנשים עם מוגבלות, בהסכמת שר
האוצר לפי סעיף 19סז לחוק, ובאישור ועדת העבודה, הרווחה והבריאות של הכנסת, אני מתקין
תקנות אלה:

פרק א' - כללי

הגדרות

1. בתקנות אלה –
"אדם עם מוגבלות" – כהגדרתו בסעיף 5 לחוק;
"השירות" – שירות השכלה על תיכונית שנותן מוסד;
"התאמות נגישות" – כהגדרתן בסעיף 19א לחוק;
"אחראי התאמות" – מי שהמוסד קבע כאחראי לקביעת התאמות אישיות כמשמעותו בתקנה 15.
"מוסד" – מוסד על תיכוני כהגדרתו בסעיף 19כז(1) עד (4) לחוק, וכן מוסד להכשרת עובדי עובדי
הוראה שבפיקוח ובתקצוב משרד החינוך שאינו מוסד להשכלה גבוהה;
"מורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה" – כמשמעותו בסעיף 19מא(ב) לחוק;
"מורשה לנגישות השירות" – כמשמעותו בסעיף 19מא לחוק;
"מרכז תמיכה" – כמשמעותו בתקנה 8;
"תלמיד" – אדם עם מוגבלות המקבל או המבקש לקבל שירות;
"תקנות מקום קיים" – תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות למקום ציבורי
שהוא בניין קיים), התשע"ב-2011²;
"תקנות נגישות השירות" – תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות לשירות),
התשע"ג-2013³.
"תקנות מקום ציבורי שאינו בניין" – תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות
למקום ציבורי שאינו בניין), התשע"ד-2013⁴.

¹ ס"ח התשנ"ח, עמ' 152; התשס"ה, עמ' 288

² ק"ת התשע"ב, עמ' 320.

³ ק"ת התשע"ג, עמ' 968.

⁴ ק"ת התשע"ד, עמ' 202.

החייב בביצוע התאמות נגישות

3. (א) כפוף לתקנה 18, החייב בעמידה בהתאמות הנגישות לפי תקנות אלה הוא המוסד.
 (ב) נתן מוסד התאמת נגישות לתלמיד לפי תקנה 16, יעבירה המוסד, ככל שניתן באמצעים סבירים, למקום או שירות שאינו המוסד שהתלמיד צריך להיות בו כחלק מלימודיו – ואולם אין באמור לפטור את אותו מקום או שירות כאמור ממתן התאמת נגישות לפי כל דין, לרבות אם התאמת הנגישות ניתנת להעברה.
 (ג) נקבעה בתוכנית הלימודים של התלמיד לימודים מחוץ לחצרי המוסד, יבטיח המוסד, ככל הניתן, שהלימודים יתקיימו במקום שבוצעו התאמות נגישות לפי תקנות אלה.

מרכז תמיכה

8. (א) מוסד יקיים מרכז תמיכה שיתמחה במתן סיוע לתלמיד ולמוסד באמצעות אנשים בעלי ידע וניסיון מתאימים ובמידת הצורך בהתייעצות עם בעלי מומחיות ספציפית והכל בשיתוף עם התלמיד.
 (ב) מרכז התמיכה ישמש אמצעי לקיום חובות המוטלות על מוסד לפי פרק ג' וד' ולרבות באמצעות הפעולות הבאות, לפי הצורך:

- (1) ייעוץ תמיכה וליווי אישי ומקצועי לתלמיד בקשר ללימודיו במוסד;
 - (2) סיוע בהגשת בקשה כמשמעותה בתקנה 16 ומתן חוות דעת לאחראי לקביעת התאמות אישיות בדבר ההתאמות הנדרשות;
 - (3) הדרכה וסיוע פרטני או קבוצתי להקנייה ושיפור הרגלי למידה ואסטרטגיות למידה;
 - (4) ליווי ותמיכה במתן התאמות ושימוש בהן בלימודים במוסד;
 - (5) ליווי, הדרכת והכשרת צוות ההוראה והצוות המינהלי;
 - (6) ייעוץ לצוות המוסד בנוגע למתן התאמות ותמיכה בתלמיד;
 - (7) אספקה, תחזוקה והפעלה של אמצעי עזר ושירותי עזר הנדרשים לתלמיד.
- (ג) מוסד יספק את השירותים המפורטים בתקנת משנה (ב) בכל קמפוס או מרכז לימוד; מוסד רשאי לספק את השירותים האמורים גם באמצעות רכישת השירותים, לרבות הפניה לגורם אחר הנותן אמצעי עזר או שירותי עזר לתלמיד.

פרק ב' - נגישות מבנים, תשתיות וסביבה

תחולת תקנות מקום קיים

9. (א) על מוסד יחולו, בשינויים המחויבים לפי העניין, הוראות הנגישות שבתקנות מקום קיים, למעט תקנות 7 עד 10 לתקנות האמורות.

- (ב) נוסף על האמור בפרט משנה (2)(1) עד (4) לפרט 2 בתוספת הראשונה בתקנות מקום קיים, יחולו על מוסד גם הוראות אלה :
- (1) מספר החניות הנגישות שנדרשות לפי תקנות מקום קיים יחושבו בנפרד, לכל חניון שבחזקת המוסד ;
- (2) החניות הנגישות ייקבעו קרוב, ככל שניתן, לדרך הנגישה ולכניסות הנגישות של הבניינים שבשטחי המוסד ;
- (3) מוסד רשאי, על פי שיקול דעתו, להעביר חניות נגישות בין חניונים כך שהחניות הנגישות ייקבעו קרוב ככל שניתן למבנים שבשטח המוסד וכן בפיזור נכון, כדי ליתן נגישות למבנים לאנשים עם מוגבלות.

תחולת תקנות מקום ציבורי שאינו בניין

10. על מוסד יחולו ההוראות תקנות 10(א) ו-16, 18 ו-19 ופרט 12 לתוספת השניה לתקנות מקום ציבורי שאינו בניין בשינויים המחויבים לפי העניין.

פרק ג' – נגישות השירות

תחולת תקנות נגישות השירות

11. (א) על מוסד יחולו הוראות תקנות נגישות השירות בשינויים המחויבים לפי העניין, למעט הוראות תקנה 71, פרקים ח' וט' והוראות התוספת הראשונה והשניה לתקנות האמורות ולמעט ההוראות הקובעות מועדים, ובכפוף להוראות אלה ובכפוף לתקנה 11א :

- (1) בכל מקום שניתן בו שירות יהיה השילוט לאיתור או לזיהוי עומד בהוראות ת"י 1918 חלק 4 לעניין ניגוד חזותי ומישושי בשילוט, אלא אם כן הותקן שלט קולי העומד בהוראות ת"י 1918 חלק 4 או אמצעי טכנולוגי אחר שאז יהיה המוסד פטור מהצבת שילוט שיש בו ניגוד מישושי לפי הוראות ת"י 1918 חלק 4 ;
- (2) התקיים הפטור האמור בתקנה 25(ג) במכונת צילום, יעמיד המוסד בספריה אדם שיסייע לאדם עם מוגבלות בהפעלת מכונת הצילום ;

(3) תקנה 35 תחול, למעט לעניין מסמכים מצולמים או סרוקים שאין למוסד אי-אז את קובץ הדיגיטלי שלהם, ולמעט מדיה תלוית זמן, כגון אודיו או וידאו ; לפי בקשת תלמיד יחולו על מסמכים ומדיה תלוית זמן כאמור, הוראות תקנה 29(ג) ו-(ד), ולעניין מדיה תלוית זמן – לרבות כתוביות או-תיאור קולי ; ואולם, הוראות תקנה זו יחולו על חומרים המועלים באתרי חוקרים מיום התחילה ואילך. ואולם, אתרים של סגל מחקר או מעבדות שאינם מיועדים לצרכי הוראה, לימודים או קורסים שיוקמו לאחר מועד תחילתן של תקנות אלה יהיו על גבי פלטפורמה נגישה ; תכנים שמועלים באתרים כאמור, לרבות באתרים שהוקמו לפני יום תחילתן של תקנות אלה, יונגשו לפי בקשת תלמיד ;

(הנגשת תכנים באתרי קורסים)

(4)(3) על אף האמור בתקנה 69(ב) לעניין תחולתה בשירותי הדרכה והוראה, תקנה 69 תחול למעט תקנת משנה (ב)5(5) עד (7);

(5)(4) הוראות תקנה 11א(ג) ו-(ד) לתקנות אלה יחולו גם במקום הוראות תקנה 54(2)(א) ו-(ב).

(6)(5), בחדרי לימוד, לרבות מעבדות וחדרי תרגול, ובאולמות שבהם עד – 100 מקומות ישיבה ולא נעשה בהם דרך קבע שימוש באמצעי הגברת קול, יספק המוסד מערכת להגברת שמע אישית אלחוטית, לבקשת תלמיד; אם נעזר התלמיד באופן קבוע במערכת שמע אישית אלחוטית, יספק המוסד את השירות באופן נגיש באמצעות מערכת זו לפי בקשת התלמיד כאמור.

(7) על אף האמור בתקנה 54(2)(א) ו-(ב) לתקנות השירות-בחדרי לימוד, לרבות מעבדות וחדרי תרגול, ובאולמות שבהם מעל 100 מקומות ישיבה ונעשה בהם דרך קבע שימוש באמצעי הגברת קול, יתקין המוסד מערכת עזר לשמיעה מסוג לולאת השראה סביבתית והמוסד יספק מקלטי אוזניות לפי הצורך לבקשת תלמיד; . **נשאר פתוח: סוג המעי; התאמת לפי השירות:**

(ב) בלי לגרוע מהוראות תקנת משנה (א), בכל מקרה של סתירה בין הוראות תקנות אלה לתקנות נגישות השירות – יחולו תקנות אלה

11. א. אקוסטיקה והתאמות

(א) בחדרי לימוד ואולמות חדשים או במקומות כאמור ששופצו במוסד מיום התחילה ואילך, יחולו הוראות ת"י 2004 חלק 1 שדן באקוסטיקה במרחבי לימוד; לעניין זה, "שיפוץ" – כמשמעותו בתקנה 7(ד) לתקנות מקום קיים

(ב) על אף האמור בתקנת משנה (א), בכל האולמות ומרחבי הלימוד הקיימים שבהם 150 מקומות לפחות 150 או מותקנת בהם מערכת הגברה סביבתית קבועה **בכפל מקרה ובנוסף** ב-10% מהכיתות ומרחבי הלימוד הקיימים **ב** במוסד יחולו הוראות ת"י 2004 חלק 1; מוסד יקבע את פיזור הכיתות עם התאמות הנגישות לפי תקנה זו באופן אחיד בפקולטות ובהתחשב בפיזור המבנים ובגודל הכיתות.

מקומות ישיבה במקומות הלימוד

12. (א) בחדרי לימוד יחולו הוראות פרט 28 לתוספת הראשונה לתקנות מקום קיים לעניין מקומות ישיבה מיוחדים במקום להתקלות; בחדר לימוד כאמור יוקצו שני מקומות ישיבה מיוחדים לפחות; במקום ישיבה מיוחד יתאפשר שימוש במשטח אופקי לכתובה לאדם עם מוגבלות בניידות. (ב) ליד תלמיד עם מוגבלות המלווה באדם אחר יובטח מקום ישיבה נוסף למלווה.

(ג) במידת הצורך יובטח, באמצעות מרכז התמיכה, כי לתלמיד עם מוגבלות קוגניטיבית, נפשית או חושית הזקוק לכך, יובטח מקום ישיבה בקדמת מקום הלימוד, וככל הניתן לאדם עם מוגבלות בניידות; בחדרי הלימוד יוצב שלט לפיו לאדם עם מוגבלות קיימת עדיפות לשבת במקומות שבקדמת מקום הלימוד.

(ד) על תלמיד עם מוגבלות המסתייע בחיית שירות יחולו ההוראות העוסקות בחיית שירות שבתקנות נגישות השירות, למעט אם קבע האחראי לקביעת התאמות כי נוכחות חיית השירות פוגעת באופן בלתי סביר בשירות; קבע כך האחראי לקביעת התאמות, הוא יקבע התאמה חלופית שתבטיח נגישות סבירה לתלמיד עם מוגבלות ויוקצה מיתקן שתוחזק בו חיית השירות במהלך מתן השירות.

מדשאות

13. (א) אל מדשאה המותרת לשימוש הציבור תוביל דרך נגישה לפי הוראות 2.1 לת"י 1918 חלק 2; הפרש הגובה בין מפגש הדרך הנגישה לתשתית המדשאה לא יעלה על 2 סנטימטרים, היישום ייעשה באחד מאמצעים אלה: קטע מרוצף, מפולס עם הדשא, משטח דשא על תשתית מהודקת, קטע דשא מלאכותי, קטע ממשטח גומי ממוחזר, פתרון אחר המאפשר תנועה אל תוך המדשאה. (ג) קיימת במדשאה או בצמוד אליה פינת ישיבה מוצלת, תהיה הפינה האמורה נגישה. (ד) הוראות תקנה זו יחולו על 50% לפחות משטחי המדשאות של המוסד המיועדים לשימוש הציבור.

(ה) תקנה זו תחול על מדשאה של מרכז לימוד שכלל הלומדים בו 150 אנשים לפחות.

סיורים

14 (א) תלמיד שמשותף בסיור במסגרת השירות זכאי, לפי בקשתו, להתאמות הנגישות המפורטות בתקנה זו, לפי העניין:

- (1) מערכת עזר לשמיעה המותאמת לשירותי הדרכה, תמלול, או תרגום לשפת סימנים;
 - (2) תיאור קולי של הסיור, ובמידת האפשר באמצעות מישוש;
 - (3) הסעה בכלי רכב המותאם למוגבלותו של התלמיד, ככל שניתנת הסעה על-ידי המוסד;
 - (4) שימוש בלשון ובאופן המותאמים למוגבלותו של התלמיד;
 - (5) מתן הסבר מראש על הצפוי להתרחש בסיור;
- (ב) הסיור ייערך, במידת האפשר, במקומות נגישים לאנשים עם מוגבלות.
- (ג) נעזר התלמיד במלווה, יאפשר המוסד את השתתפותו של המלווה בסיור. (ד) תלמיד המבקש לקבל ההתאמות המפורטות בתקנה זו יידע את המוסד מראש על הצורך בהתאמת הסיור ויאשר את השתתפותו בסיור עד למועד- שקבע המוסד לשם כך.

פרק ד' - התאמות אישיות

אחראי לקביעת התאמות

15.

מוסד ימנה אדם מקרב עובדי המוסד שהוא בעל כישורים מתאימים להיות אחראי לקביעת התאמות אישיות בלימודים ובהיבחנות(להלן – אחראי לקביעת התאמות) ושיהיה מוסמך לבחון ולקבוע מתן התאמות אישיות כאמור לתלמיד (ויכול שהאחראי יהיה עובד מרכז התמיכה); ככל האפשר האחראי לקביעת התאמות יהיה אדם עם מוגבלות; אין באמור בתקנה כזו כדי למנוע מהמוסד למנות ועדה כאחראי לקביעת התאמות.

קביעת התאמות אישיות

16. (א) תלמיד המבקש לקבל התאמת נגישות אישית בלימודים ובהיבחנות לרבות הנגשת חומר הלימודים לפי פרק זה (להלן - המבקש) יידע את המוסד בדבר הצורך בהתאמות אישיות וימלא בקשה לאחראי לקביעת התאמות לפי הטופס שבתוספת (להלן-הבקשה); לבקשה יצרף המבקש תיעוד מעודכן בדבר היותו אדם עם מוגבלות וכן לגבי צרכיו שרלוונטי למתן ההתאמות וכן מסמכים נוספים בהתאם לבקשת האחראי לקביעת התאמות ובהתאם לסדרי נוהל שיקבע המוסד לעניין זה, ולגבי הצורך בהתאמת נגישות מסוימת המבקש רשאי לצרף המלצות על התאמות שנתן מורשה נגישות או כל מסמך אחר שנוגע לבקשה.

(ב) האחראי לקביעת התאמות רשאי להתייעץ עם מרכז התמיכה או מומחה אחר וכן עם כל גורם אחר; סבר האחראי לקביעת התאמות שיש לדחות את הבקשה, ישמע את התלמיד והתלמיד רשאי לבוא עם מומחה מטעמו, במועד שקבע האחראי לקביעת התאמות.

(ג) (1) החלטת האחראי לקביעת התאמות תהיה מנומקת ובכתב ותינתן תוך 30 ימים מיום הגשת הבקשה, המוסד יידע את המבקש בכתב בדבר החלטת האחראי לקביעת התאמות ונימוקיה לא יאוחר מ-10 ימים מיום קבלתה; התאמה תינתן סמוך ככל האפשר למועד ההחלטה לתיתה ולא יאוחר מ-45 ימים מיום ההחלטה. החלטת האחראי לדחות התאמות על סמך המלצות שהובאו בפניו תהיה מנומקת.

(2) התאמה לפי תקנה זו תינתן כך שלא תפגע מהות השירות, ואם נדחתה בקשה להתאמות נגישות בנימוק של פגיעה במהות השירות, יפרט האחראי מהי מהות השירות שנפגעת וכיצד היא נפגעת מההתאמה המבוקשת.

(ד) על אף האמור בתקנת משנה (א), תלמיד רשאי להגיש את הבקשה על טופס אחר של המוסד.

ובלבד שבטופס יצויין שהתלמיד זכאי לסיוע במילוי הטופס במרכז התמיכה.

ערר

17. (א) על החלטת האחראי לקביעת ההתאמות רשאי המבקש לערור תוך 15 ימים מיום שנודע לו עליה, לפני ועדת ערר.

(ב) בוועדת ערר יהיו חברים נציג החוג הנוגע בדבר או נציג אחר של המוסד, נציג דקנאט הסטודנטים או בעל תפקיד דומה אחר במוסד ונציג המרכז התמיכה, ואולם האחראי על קביעת התאמות לא ישב כחבר בוועדת ערר; ככל האפשר, אחד מחברי ועדת הערר יהיה אדם עם מוגבלות

(ג) מבקש המעוניין להופיע בפני הועדה יגיש על כך בקשה בכתב ויופיע בפניה במועד ובמקום שתקבע הוועדה, והמבקש רשאי לבוא עם אדם מטעמו.
 (ד) החלטת וועדת הערר תהיה מנומקת ובכתב ותינתן למבקש לא יאוחר מ- 30 ימים מיום הגשת הערר.

פרק ז – שונות

סודיות

17א. מי שהגיע לידי מידע על אדם לפי תקנות אלה, ישמרנו בסוד, לא יגלה אותו לאחר ולא יעשה בו כל שימוש, אלא לפי הוראות תקנות אלה או לפי צו של בית משפט על פי דין

שמירת הוראות

18. (א) אין בהוראות תקנות אלה כדי לגרוע מהוראות כל דין אחר. (הצעה חלופית: הוראות תקנות אלה באות להוסיף על שירותים הניתנים על פי כל דין, אי-וכן נוהג או הסכם שהמוסד אינו צד לו, ואין בהן כדי לגרוע משירותים הניתנים לאדם עם מוגבלות על ידי המוסד לביטוח לאומי לפי חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995 או מכוח כל דין אחר/ משירותים הניתנים לפי כל דין לאדם עם מוגבלות כאמור.

החלה

20. הוראות תקנות אלה יוחלו בהדרגה לפי הוראות סעיף 19 לא(א) לחוק.

תוספת

(תקנה 16(א))

אל האחראי לקביעת התאמות
מוסד.....

בקשה להתאמה אישית

שם התלמיד _____
 תאריך לידה של התלמיד: _____
 מס' ת.ז. _____
 כתובת _____
 טל' _____
 טל' נייד _____
 דואר אלקטרוני _____

אני מבקש התאמה אישית לשירותי השכלה גבוהה כמפורט להלן: (יש למלא בכל מקום רלוונטי)

- תנאי קבלה
- התאמות בתכנית לימודים _____
- התאמות בהיבחנות _____ (יש לפרט אם הבחינה בכתב או בע"פ)
- אחר _____

סוג ההתאמה המבוקשת (אין חובה להציע התאמות אך ניתן לצרף המלצות להתאמות שהכין מורשה לנגישות השירות):

אתה רשאי* ניתן לצרף מסמכים הנוגעים בדבר המוגבלות, ההתאמות המבוקשות, יכולות מפצות וחוות דעת, המלצה או כל מסמך אחר, לרבות מסמך שהכין מורשה נגישות.

הערות נוספות:

*ניתן לקבל סיוע במילוי הטופס במרכז התמיכה

תאריך: _____
חתימת המבקש

נפתלי בנט

שר החינוך

(2016

התשע"ו) _____

(חמ-4298-3)